

Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Afschaffen VVA onbepaalde tijd naar aanleiding van het
hoofdlijnenakkoord en regeerprogramma

Datum

14 juni 2024

Onze referentie

5550719

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

In het hoofdlijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB van 16 mei jl. wordt vermeld:

- *Asielvergunning voor onbepaalde tijd wordt afgeschaft, die voor tijdelijk verblijf aangepast;*

Het eerste deel van deze maatregel wordt in deze nota uitgewerkt. Het tweede deel ('aanpassen tijdelijk verblijf') geeft nog interpretatieruimte en zal separaat worden uitgewerkt, ook in relatie tot het vraagstuk inzake de invoering van het tweestatusstelsel en het nieuw te bouwen asielproces naar aanleiding van het migratiepact.

Naast het hoofdlijnenakkoord geeft ook de EU-regelgeving aanleiding om de asielvergunning voor onbepaalde tijd niet langer toe te passen. Dit wordt onder punt 4 van deze nota toegelicht.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het afschaffen van de asielvergunning voor onbepaalde tijd (hierna: VVA ONBEP) – en de bijbehorende verblijfstitel/vergunning.

Voorts wordt voorgesteld om deze wijziging met prioriteit en vooruitlopend op de lopende implementatie van het Europese Asiel- en Migratiepact op te pakken en uit te voeren.

In deze nota wordt nader toegelicht:

- De redenen tot afschaffing van de VVA ONBEP;
- de betekenis voor de vreemdeling en de uitvoering, waarbij ook kort wordt ingegaan op de betekenis van de tevens in het hoofdlijnenakkoord aangekondigde maatregel '*De standaardtermijn voor naturalisatie wordt verlengd naar 10 jaar, ongeacht verblijf bepaalde of onbepaalde tijd*'; en,
- de gevolgen voor wet- en regelgeving.

3. Kernpunten

- EU-regelgeving en het hoofdlijnenakkoord geven aanleiding om de asielvergunning VVA ONBEP af te schaffen;

- Onder het *huidige* stelsel kan de statushouder die nog wel bescherming nodig heeft, na vijf jaar in aanmerking komen voor een asielvergunning voor onbepaalde tijd (VVA ONBEP). Als de asielvergunning voor onbepaalde tijd eenmaal is verkregen, kan deze niet meer worden ingetrokken wanneer de situatie in het land van herkomst verbetert.
- EU-regelgeving en het hoofdlijnenakkoord geven aanleiding om de asielvergunning VVA ONBEP af te schaffen;
- Het afschaffen van de status VVA ONBEP betekent dat de asielstatus en vergunning ook na vijf jaar kan worden ingetrokken zodra het gevaar waarvoor de vreemdeling is gevlucht, is geweken. De statushouder blijft in het bezit van internationale bescherming (zijnde de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus) zolang er geen redenen zijn om deze te beëindigen of in te trekken;
- Met het oog op de werklast en uitvoerbaarheid wordt op het moment dat het landenbeleid voor (de betreffende doelgroep van) een bepaald herkomstland (positief) wijzigt in samenspraak met de IND een zorgvuldige afweging gemaakt of de verbetering in dat land een 'voldoende ingrijpend en niet voorbijgaand karakter heeft' en de herbeoordeling een reële kans van slagen heeft om tot intrekking van de asielstatus en vergunning over te gaan.
- Een gemotiveerd advies wordt aan de bewindspersoon voorgelegd.
- Uitvoeringsgevolgen:
 - o Indien de asielstatushouder in het bezit blijft van de VVA BEP zal de (administratieve) verlenging van de vergunning van de vreemdeling terugkerend moeten worden behandeld.
 - o Voor een grotere en groeiende groep statushouders, in het bezit van VVA BEP die (nog) niet in aanmerking komen voor bestendig verblijf zal bij een positieve wijziging van de situatie in het land van herkomst óf de situatie van de vreemdeling zelf, de verblijfsstatus inhoudelijk moeten worden (her)beoordeeld op intrekken door de IND.
 - o Met het afschaffen van de VVA ONBEP wordt het volume van de herbeoordelingszaken en derhalve de werklast significant groter;
 - o Herinrichting organisatie, o.a. ICT.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

4. Toelichting

In deze toelichting wordt ingegaan op de huidige praktijk, de redenen om de asielvergunning voor onbepaalde tijd af te schaffen en de mogelijkheden voor de vreemdeling om met een asielstatus en de bijbehorende verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd (VVA BEP) alsnog permanent verblijf in Nederland te kunnen krijgen.

4.1 Onderscheid tussen status en vergunning

Voor een beter begrip van dit vraagstuk wordt hieronder eerst ingegaan op het onderscheid tussen status en vergunning:

De Kwalificatieverordening (en ook huidige Kwalificatierichtlijn) gaat er van uit dat met een positieve beslissing op een asielverzoek internationale bescherming (zijnde de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus, hierna: asielstatus) wordt toegekend. Aan die status zijn de rechten en plichten verbonden die volgen uit Hoofdstuk VII van de Kwalificatieverordening. Eén van

de rechten die voortvloeit uit het toekennen van internationale bescherming is het recht (ingevolge artikel 24) op een verblijfstitel/ verblijfsvergunning (hierna: vergunning). Deze verblijfsvergunning moet een minimale geldigheidsduur hebben.

De asielstatus is geldig totdat deze wordt ingetrokken met een daartoe strekkend besluit.¹ Een verlopen verblijfsvergunning leidt derhalve niet slechts om die reden tot verlies van de verleende internationale bescherming.

De Kwalificatieverordening verplicht om internationale bescherming in te trekken als niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan. De asielstatus is derhalve niet in tijd beperkt en dient actief middels een intrekkingbesluit door de IND te worden beëindigd. Dat moet gebeuren op het moment dat de verleningsgrond is komen te vervallen, ook als de verblijfsvergunning (het document) nog geldig is. Een beoordeling of een asielstatus moet worden ingetrokken, is dan ook niet gekoppeld aan een vast moment zoals een verlengingsaanvraag van een verblijfstitel/ verblijfsvergunning.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

4.2 De Nederlandse asielstatus voor onbepaalde tijd

- Het huidige stelsel:

Sinds de invoering van de Vreemdelingenwet 2000 in 2001 krijgen asielzoekers die in aanmerking komen voor de vluchtelingenstatus of subsidiaire beschermingsstatus in Nederland dezelfde verblijfsvergunning met dezelfde rechten en plichten. Deze VVA BEP heeft een geldigheidsduur van vijf jaar.² Zolang de vreemdeling in het bezit is van een asielstatus kan de status en de daarmee samenhangende vergunning VVA BEP worden ingetrokken, onder meer wanneer de statushouder niet langer internationale bescherming nodig heeft. Hier kan bijvoorbeeld sprake van zijn als de situatie in het land van herkomst in positieve zin is gewijzigd of als zijn persoonlijke omstandigheden, op grond waarvan hij internationale bescherming heeft gekregen, zijn gewijzigd. Op dit moment wordt bij een positieve wijziging van het landenbeleid bezien of het opportuun is de reeds verleende statussen te herbeoordelen. Daarbij wordt betrokken of de wijzigingen voldoende ingrijpend en van niet voorbijgaande aard zijn. Enkel in dat geval kan tot intrekking overgegaan worden. Op basis van deze beleidsafweging kan een realistische inschatting worden gemaakt ten aanzien van de kans van slagen op het daadwerkelijk intrekken van de statussen. Na ommekomst van vijf jaar kan de statushouder, onder voorwaarden, in aanmerking komen voor een VVA ONBEP. Op het moment van die aanvraag moet de statushouder nog steeds internationale bescherming nodig hebben. Bovendien moet de statushouder voldoen aan het inburgeringsvereiste of hiervan vrijgesteld zijn.

Bij de aanvraag voor een status VVA ONBEP wordt ervan uitgegaan dat de grond voor bescherming niet is komen te vervallen, tenzij er contra-indicaties zijn.

Zonder contra-indicaties wordt de aanvraag in beginsel ingewilligd.

Deze werkwijze geldt ook voor de verlengingsaanvraag voor de verblijfstitel VVA BEP na ommekomst van méér dan vijf jaren. Dit is met name aan de orde indien na vijf jaar nog niet is voldaan aan het inburgeringsvereiste voor de VVA ONBEP.

Als de VVA ONBEP eenmaal is verkregen, wordt de asielstatus niet meer ingetrokken wanneer de gronden voor de oorspronkelijke asielverlening zijn

¹ C-373/13 - H.T., ECLI:EU:C:2015:413, punt 95 en AbRvS 9 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1253

² Zie Stb. 2004, 430

komen te vervallen.³ Dit stelsel berust op een balans tussen enerzijds de mogelijke tijdelijkheid van de behoefte van asielbescherming en anderzijds het geven van zekerheid over het toekomstperspectief aan mensen die al minimaal vijf jaar die bescherming nodig hadden. Hiermee wordt tevens aangesloten bij de verblijfsrechtelijke positie van reguliere vreemdelingen die in het bezit zijn gesteld van een vergunning tot regulier verblijf voor onbepaalde tijd.⁴

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

- *VVA ONBEP in relatie tot Unierecht:*

Uit jurisprudentie van het EU Hof⁵ inzake de huidige Kwalificatierichtlijn volgt dat een asielstatus móet worden ingetrokken, wanneer er geen gronden (meer) zijn voor internationale bescherming.

Het onderscheid tussen de vergunningen voor bepaalde en voor onbepaalde tijd, kent het Unierecht niet.

De vigerende Kwalificatierichtlijn wordt als een van de wetgevende voorstellen van het EU migratiepact omgezet in een verordening. De Kwalificatieverordening (artikelen 14 jo. 11 en 19 jo. 16) kent, evenals de huidige Kwalificatierichtlijn, een verplichting tot het intrekken van de asielstatus indien de beschermingsnoodzaak komt te vervallen. Het wettelijk kader inzake onze huidige nationale VVA ONBEP (art. 33-35 Vw en daarop gebaseerde regelgeving) voorziet niet in die mogelijkheid tot intrekken als de rechtsgrond voor verlening is komen te vervallen en staat dan ook op gespannen voet met het Europees recht.

4.3. de EU-status voor langdurig ingezetenen

Statushouders kunnen na vijf jaar rechtmatig verblijf er ook voor kiezen een aanvraag voor een EU-status voor langdurig ingezetenen in te dienen op grond van Richtlijn 2003/109/EG (hierna: Richtlijn langdurig ingezetene). Het uitgangspunt van deze status van 'EU-langdurig ingezetene' is dat een derdelander die reeds langdurig verblijft (vijf jaar) in een lidstaat zoveel mogelijk de rechten moet kunnen uitoefenen die een burger van de EU heeft. Met de EU-status voor langdurig ingezetenen kan de vreemdeling in Nederland, of indien hij voldoet aan de voorwaarden voor een verblijfsvergunning, in andere EU-lidstaten, verblijven, ongeacht of hij in het bezit blijft van internationale bescherming. Met andere woorden, de status voor langdurig ingezetenen levert een zelfstandig verblijfsrecht op dat niet afhankelijk is van de eerder verleende internationale bescherming.

Om in aanmerking te komen voor verlening van de EU-status als langdurig ingezetene moet aan de voorwaarden in artikel 4, 5 en 6 van de Richtlijn langdurig ingezetene worden voldaan:

- tenminste vijf jaar rechtmatig en ononderbroken verblijf (artikel 4, eerste lid);
- voldoende vaste en regelmatige inkomsten (artikel 5, eerste lid, onder a);
- een ziektekostenverzekering (artikel 5, eerste lid, onder b);
- het ontbreken van gevaar voor de openbare orde en nationale veiligheid (artikel 6, eerste lid); en
- het behalen van een inburgeringsexamen (artikel 5, tweede lid).

³ Deze vergunning kan (net als de vergunning voor bepaalde tijd) wel om andere redenen worden ingetrokken, bijvoorbeeld wanneer de statushouder een ernstig misdrijf pleegt of als blijkt dat hij onjuiste gegevens heeft verstrekt die wanneer bekend, tot een afwijzing van de aanvraag hadden geleid.

⁴Zie de Memorie van Toelichting bij de Vw 2000, TK 1998-1999, 26 732, nr. 3, p. 42-43.

⁵ C-542/13 - M'Bodj, ECLI:EU:C:2014:2452 en C-720/17 Bilali, ECLI:EU:C:2019:448.

In de praktijk wordt de status EU-langdurig ingezetene door asielstatushouders nauwelijks aangevraagd in Nederland. Na ommekomst van de vijf jaar, wordt (verhoudingsgewijs) veel vaker een nationale status VVA ONBEP aangevraagd (zie tabel 1). De reden daarvan is mogelijk dat de nationale VVA ONBEP geen middelentoets kent, de EU-status als langdurig ingezetene wel. De arbeidsparticipatie van statushouders na vijf jaar verblijf ligt rond de 50%. Ook kan het zijn dat de asielstatushouder onbekend is met de status EU-langdurig ingezetene dan wel de meerwaarde daar niet van inziet.

Een voordeel voor de vreemdeling van de status EU-langdurig ingezetene is dat deze status niet kan worden ingetrokken wanneer er geen gronden meer zijn voor internationale bescherming.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

Aanvragen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Asiel voor onbepaalde tijd	11.970	18.100	30.680	15.000	12.460	12.270
Langdurig ingezetene asiel	160	60	<10	<10	10	10

4.4. VVR- ONBEP

Op basis van de huidige regelgeving, te weten artikel 21, eerste lid, aanhef (de verwijzing daarin naar artikel 8, onder c) Vw kan een verblijfsvergunning *regulier* voor onbepaalde tijd (VVR ONBEP), worden aangevraagd en verkregen op basis van een VVA BEP indien aan de daarvoor geldende voorwaarden wordt voldaan. Deze mogelijkheid om een VVR ONBEP te verkrijgen voor een asielstatushouder vereist dat zowel aan het inburgerings- als het middelenvereiste is voldaan. Als de vreemdeling 10 jaar of langer een verblijfsvergunning heeft, geldt er een vrijstelling van het inkomensvereiste. Deze route wordt momenteel - met de mogelijkheid om een VVA ONBEP aan te vragen- niet of nauwelijks bewandeld.

4.5. Naturalisatie

In de Rijkswet op het Nederlanderschap staan de voorwaarden om te naturaliseren. Vereist is, onder andere, dat er 'geen bedenkingen tegen verblijf voor onbepaalde tijd bestaan'. Blijkens de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap is hiervan in ieder geval sprake indien, kort en eenvoudig gezegd, men de voorgaande vijf jaar onafgebroken in Nederland heeft gewoond en in het bezit is van een verblijfsvergunning (in dit kader) asiel voor onbepaalde tijd of een status voor EU-langdurig ingezetene. De VVA BEP geeft thans geen recht op naturalisatie.⁶

5. Voorstel, gevolgen, wetstraject

De huidige asielstatus VVA ONBEP – en de bijbehorende verblijfstitel/vergunning – wordt om voorgenoemde redenen afgeschaft.

Hieronder wordt nader ingegaan op de betekenis voor de vreemdeling en impact hiervan op met name de IND. Daarnaast wordt kort een relatie gelegd met een aangekondigde maatregel in het hoofdlijnenakkoord inzake naturalisatie en wordt kort ingegaan op het wetstraject en het algemene overgangsrecht.

⁶ Er zijn uitzonderingen. Zie [de toelichting ad artikel 8, eerste lid, aanhef en onder b](#), Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap 2003.

5.1 Gevolgen afschaffen VVA ONBEP

Het afschaffen van de status VVA ONBEP betekent dat de statushouder in het bezit blijft van internationale bescherming (zijnde de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus) zolang er geen redenen zijn om deze te beëindigen of in te trekken. Gedurende deze periode wordt de statushouder op grond van artikel 24 Kwalificatieverordening een VVA BEP verleend. De internationale bescherming en de bijbehorende verblijfstitel worden beëindigd indien niet meer aan de voorwaarden voor internationale bescherming wordt voldaan.

De huidige Kwalificatierichtlijn en de komende Kwalificatieverordening verplichten dat de vluchtelingen- of subsidiaire beschermingsstatus, als ook de daarmee samenhangende vergunning, wordt beëindigd als de omstandigheden op grond waarvan de vluchtelingen- of subsidiaire beschermingsstatus is verleend niet langer bestaan of zodanig zijn gewijzigd dat deze bescherming niet langer nodig is. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat de wijziging voldoende ingrijpend en van niet voorbijgaande aard is. Dit sluit aan bij de opvatting dat asielbescherming per definitie tijdelijk is en enkel dient te worden voorzien in een asielstatus indien deze bescherming noodzakelijk is, zoals ook nadrukkelijk naar voren komt in de Europese wetgeving en de jurisprudentie van het EU-Hof van Justitie.

Een statushouder die meer zekerheid wil verkrijgen omtrent zijn verblijfsrecht, kan er na minimaal vijf jaar voor kiezen de EU- status van langdurig ingezetene aan te vragen, waarbij hij wel aan de voorwaarden die in de desbetreffende Europese richtlijn voor langdurig ingezetenen zijn vastgesteld, moet voldoen (zie 4.3). De voorwaarden van de EU-langdurig ingezetene status sluiten aan bij het idee dat van vreemdelingen die zich langdurig in de EU willen vestigen ook verwacht mag worden dat zij aan een aantal voorwaarden voldoen, waaronder voldoende vaste en regelmatige inkomsten om zichzelf en de gezinsleden te onderhouden en het inburgeringsvereiste. Ook bestaat de mogelijkheid om een VVR- ONBEP aan te vragen, zie onder 4.4.

In het kader van het rechtszekerheidsbeginsel wijzigt er voor de vreemdelingen die op het moment van de wijziging reeds in het bezit zijn van een VVA ONBEP niets. Zij blijven in het bezit van een VVA ONBEP en op hen blijven de huidige voorwaarden van toepassing. Dat wil zeggen dat de VVA ONBEP niet zal worden ingetrokken indien de verleningsgrond voor de asielstatus komt te vervallen.

5.2 Gevolgen voor de vreemdeling

Vreemdelingen die niet voldoen aan de voorwaarden voor een EU-status langdurig ingezetene blijven in bezit van internationale bescherming zo lang de grondslag van de bescherming niet vervalt.

De bijbehorende verblijfsvergunning zal - op aanvraag - telkens worden verlengd. Dit betekent ook dat in die gevallen waarin de vreemdeling al jarenlang hier verblijft op basis van internationale bescherming en de grondslag van verlening vervalt, beoordeeld moet worden of de asielstatus moet worden ingetrokken. Dit volgt immers uit de Kwalificatieverordening.

Het afschaffen van de VVA ONBEP heeft als gevolg dat de onzekerheid van statushouders over hun verblijf in Nederland langdurig kan voortduren wat voor de vreemdeling, maar ook voor zijn integratie en participatie in Nederland gevolgen kan hebben. Het wegvallen van de VVA ONBEP kan ook een stimulerende werking hebben en de vreemdeling verder aansporen om aan

integratie en participatie te werken, om op die manier juist te voldoen aan de voorwaarden die aan de EU-langdurig ingezetene status zijn verbonden en zo een sterker verblijfsrecht te verkrijgen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

5.3 Gevolgen voor de IND en andere organisaties

Indien de asielstatushouder in het bezit blijft van de VVA BEP zal de (administratieve) verlenging van de vergunning van de vreemdeling terugkerend moeten worden behandeld. Zolang deze terugkerende handeling wordt uitgevoerd zonder een standaard inhoudelijke beoordeling van de grondslag voor bescherming, zoals thans het geval, dan is de impact op de werklust per te behandelen zaak te overzien. De asielstatushouder moet – op basis van de huidige duur van de vergunning- iedere 5 jaar een verlengingsaanvraag indienen. Bij het wegvallen van de VVA ONBEP zullen meer vreemdelingen een verlengingsaanvraag VVA BEP indienen -en in de toekomst blijven indienen- dan nu het geval is. De verwachting is dat niet alle vreemdelingen aan het inkomensvereisten voor de EU-langdurig ingezetene status voldoen en daarom verlenging (blijven) aanvragen. Overigens dient in de huidige praktijk ook het document VVA ONBEP na afloop van de geldigheid van het document te worden vernieuwd.

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

Bij afschaffing van de nationale VVA ONBEP is het – afhankelijk van de reden waarom dat eerder niet gebeurde – mogelijk dat een deel van de asielstatushouders vaker dan momenteel het geval de status EU langdurig ingezetene zal aanvragen, die een sterker bestendig verblijfsrecht geeft. Het aantal te behandelen zaken door de IND verschuift dan van VVA ONBEP aanvragen naar de aanvraag voor de status van langdurig ingezetene. De beoordeling van deze aanvraag kost meer tijd vanwege de aanwezigheid van de middelentoets die maatwerk vergt en in sommige gevallen erg complex kan zijn.

Indien een groter deel dan nu het geval in het bezit blijft van een vergunning VVA BEP op grond van internationale bescherming, en de naturalisatieregels ongewijzigd blijven, zal deze optie leiden tot minder verzoeken om naturalisatie. Voorwaarde hiervoor is namelijk dat iemand in bezit is van een VVA ONBEP, dan wel een andere verblijfsvergunning die niet tijdelijk van aard is. In de huidige situatie kunnen de aanvraag voor de VVA ONBEP en vervolgens naturalisatie elkaar snel opvolgen.

Tot zover lijken de uitvoeringsgevolgen te overzien. Een gevolg met een grotere impact is de omstandigheid dat – naar verwachting – voor een grotere en groeiende groep statushouders in het bezit van VVA BEP /internationale bescherming bij een positieve wijziging van de situatie in het land van herkomst óf de situatie van de vreemdeling zelf, de verblijfsstatus inhoudelijk wordt (her)beoordeeld met als mogelijk resultaat dat de internationale bescherming moet worden ingetrokken. Als zich dit voordoet betekent dit dat, afhankelijk van omvang van de specifieke groep/ nationaliteit, deze zaken inhoudelijk (ex tunc en ex nunc) beoordeeld moeten worden. De verplichting tot intrekken volgt reeds uit de huidige EU-regelgeving. Zoals aangegeven dient de wijziging wel voldoende ingrijpend en van niet voorbijgaand karakter te zijn. Echter, met het afschaffen van de VVA ONBEP wordt het aantal VVA BEP houders naar verwachting groter. In de nota over de aanpassing van de asielvergunning 'tijdelijk verblijf' (VVA BEP) wordt het vraagstuk over de inhoudelijke beoordeling, inclusief opties, nader uitgewerkt. Deze nota is thans in uitwerking. De onderhavige maatregel om de

VVA **ONBEP** af te schaffen kan op zichzelf, los van de nota VVA BEP worden doorgevoerd.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Ten aanzien van het herbeoordelen wordt eveneens uitdrukkelijk de kanttekening gemaakt dat uit de huidige praktijk blijkt dat herbeoordelingen in de meeste gevallen niet leidt tot het daadwerkelijk intrekken van de verblijfsvergunning. Een herbeoordeling kost daarentegen wel veel tijd, capaciteit en is juridisch complex, terwijl de resultaten minimaal zijn. Om die reden – en om het herbeoordelen uitvoerbaar te houden – dient bij wijziging van het landenbeleid steeds een inschatting gemaakt te worden van de kans van slagen op het daadwerkelijk intrekken van de statussen

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719

Daar komt bij dat deze maatregel ertoe leidt dat meer zaken onder de doelgroep van de herbeoordeling komen te vallen en de IND- capaciteit niet berekend is op deze extra werklast waarbij mogelijk grote groepen statushouders herbeoordeeld moeten worden. Indien het tot een intrekking van de asielstatus komt zal de IND tevens vaker ambtshalve mogelijke aanspraken op grond van artikel 8 EVRM moeten beoordelen, wat – vanwege aangegaan privé- en familielevens tijdens (langdurig) rechtmatig verblijf – kan leiden tot een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd regulier. Deze toets kan, naarmate de vreemdeling langer verblijft, steeds complexer uitvallen en vergt capaciteit en specifieke expertise bij de IND. De herbeoordeling en mogelijke intrekking heeft tevens gevolgen voor de rechtspraak (beroepsprocedures) en DT&V (i.v.m. terugkeer).

In het kader van de vereiste herbeoordeling indien de grondslag voor verlening komt te vervallen is het belangrijk te melden dat (ook) op basis van de komende EU Procedureverordening (artikel 72) de lidstaten de opgeslagen gegevens – waaronder het asielverslag en de opname- vanaf de datum van de definitieve beslissing op de asielaanvraag 10 jaar mogen bewaren en deze daarna moeten worden gewist (dan wel eerder indien het burgerschap is verworven). Het is dan ook zeer de vraag of de beoordeling van intrekking internationale bescherming ná 10 jaar nog op zorgvuldige wijze kan worden gedaan.

Voorts bestaat het voornemen van het aankomend kabinet om ook de duur van de VVA BEP aan te passen, zie tweede deel van de betreffende regel in het hoofdlijnenakkoord, ook genoemd in de inleiding. Indien de duur van de vergunning wordt ingekort, evenals de duur van de verlengde vergunning⁷ in combinatie met onderhavige maatregel zal dat veel extra werk voor de IND opleveren aangezien significant vaker een verlengingsaanvraag in behandeling moet worden genomen.

Indien daarbij de keuze wordt gemaakt om de verlengingsaanvraag standaard gepaard te laten gaan met een inhoudelijke beoordeling ten aanzien van de grondslag van de verleende internationale bescherming neemt de werklast dusdanig toe dat dit voor de IND niet uitvoerbaar is. Als eerder gemeld wordt dit

⁷ Op grond van artikel 24 heeft deze verblijfstitel een initiële geldigheidsduur van ten minste drie jaar voor personen aan wie de vluchtelingenstatus is verleend en van ten minste één jaar voor personen aan wie de subsidiairebeschermingsstatus is verleend. Wanneer de geldigheidsduur van een verblijfstitel verstrijkt, wordt deze verlengd met ten minste drie jaar voor personen aan wie de vluchtelingenstatus is verleend en met ten minste twee jaar voor personen aan wie de subsidiairebeschermingsstatus is verleend.

vraagstuk separaat uitgewerkt, maar kan dit niet los worden gezien van onderhavige maatregel.

Tenslotte volgen uit deze maatregel wijzigingen in de (IND) uitvoering in de zin van ICT, communicatie en bijv. ook het aanpassen van het onderliggende aanvraagformulier.

5.4 Naturalisatie en maatregel hoofdlijnenakkoord

Een relevant gevolg van het afschaffen van de VVA ONBEP voor vreemdelingen zal zijn dat het voor vreemdelingen met internationale bescherming moeilijker wordt om de Nederlandse nationaliteit te verkrijgen. Om daarvoor in aanmerking te komen, moeten er volgens de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) geen bedenkingen tegen verblijf voor onbepaalde tijd bestaan. Aan die voorwaarde is onder meer voldaan als de vreemdeling een reguliere verblijfsvergunning van niet-tijdelijke aard heeft, een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd of een verblijfsvergunning voor EU-langdurig ingezetene.⁸

Uit het Hoofdlijnenakkoord volgt verder dat de standaardtermijn voor naturalisatie wordt verlengd naar tien jaar, ongeacht verblijf bepaalde of onbepaalde tijd. Indien deze maatregel zo moet worden begrepen dat het na tien jaar niet uitmaakt welke vergunning de betrokkene heeft, een vergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd dan wel een vergunning van tijdelijke of niet-tijdelijke aard, dan heeft dat ook gevolgen voor de asielstatushouder. Op basis van deze maatregel kan de asielstatushouder dan na 10 jaar in aanmerking komen voor de Nederlandse nationaliteit (indien ook aan de andere daarvoor geldende voorwaarden wordt voldaan). Dit heeft ook gevolgen voor de IND. Bij naturalisatie komt de internationale bescherming te vervallen waardoor ook de plicht om deze in te trekken voor de IND komt te vervallen.

Deze maatregel uit het hoofdlijnenakkoord inzake naturalisatie zal separaat onder de verantwoordelijkheid van de Staatsecretaris rechtsbescherming moeten worden uitgewerkt en op basis van de eerste inschatting dient onder meer de Rijkswet op het Nederlanderschap te worden gewijzigd.

5.5. Buitenschuld vergunning

Met het afschaffen van de VVA ONBEP ontstaat frictie met de situatie van vreemdelingen van wie de asielaanvraag is afgewezen en aan wie een *buitenschuldvergunning* wordt verleend, aangezien deze laatste groep na drie jaar een verblijfsvergunning om humanitaire redenen van *niet-tijdelijke aard* kan aanvragen. De afgewezen asielzoeker, die buiten zijn schuld niet uit Nederland kan vertrekken, komt daarmee na drie jaar in een betere positie dan de asielzoeker die wel was toegelaten, maar geen VVA ONBEP meer kan krijgen. Dit vraagstuk vergt een nadere analyse en u ontvangt hierover separaat een nota.

6.1. Politieke context

Relatie Hoofdlijnen akkoord, zie aanleiding

6.2. Financiële overwegingen

⁸ Zie bijlage I bij [de toelichting ad artikel 8, eerste lid, aanhef en onder b](#), Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap 2003

Zie onder uitvoering

6.3.Juridische overwegingen

Zie eerdere verwijzing jurisprudentie Hof van Justitie

6.4.Krachtenveld

Afgestemd met IND en DWJZ

6.5.Uitvoering

De IND voert ten behoeve van de voorgenomen maatregel om de asielvergunning voor bepaalde tijd aan te passen een impactanalyse uit naar de uitvoerings- en financiële gevolgen. Hierin wordt ook de impact op de IND van onderhavige maatregel om de VVA ONBEP af te schaffen betrokken.

6.6.Implementatie

Implementatie wetgeving

Om de VVA ONBEP af te schaffen moet de Vreemdelingenwet (en lagere regelgeving) worden aangepast.

De lopende implementatie (feitelijk het operationaliseren van de Kwalificatieverordening) van het pact (van toepassing vanaf medio 2026) geeft de mogelijkheid om de voorgestelde aanpassing mee te laten lopen met de implementatie van het Pact met als groot voordeel dat de omzetting van het stelsel niet gefragmenteerd verloopt.

Echter, aangezien de verplichting tot wijziging feitelijk reeds bestaat onder de huidige richtlijn en deze maatregel in het vorengenoemde hoofdlijnen akkoord is aangekondigd wordt voorgesteld om deze maatregel, vooruitlopen daarop, in een separaat wetstraject uit te werken.

Overgangsrecht

Het uitgangspunt bij de aanpassing van de Vreemdelingenwet is dat deze onmiddellijke werking heeft en derhalve ook van toepassing is op aanvragen die zijn ingediend vóór de wetswijziging. Afhankelijk van de (politieke) wens kan worden afgeweken van dit uitgangspunt, vanuit het oogpunt van rechtszekerheid. In dat geval zou bijvoorbeeld op reeds ingediende aanvragen van vóór de wetswijziging het oude recht kunnen worden toegepast.

6.7.Communicatie

De wijziging is reeds aangekondigd in het hoofdlijnenakkoord en de Tweede Kamer zal bij brief, al dan niet tezamen met andere maatregelen, nader worden geïnformeerd.

7. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

7.1.Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum

14 juni 2024

Onze referentie

5550719

Alles onder deze streep wordt verwijderd. Neem hier dus alleen informatie op die zich niet leent voor openbaarmaking. Alle overige informatie moet boven deze streep worden geplaatst.

7.2.Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

NVT

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juni 2024

Onze referentie
5550719